

JELENKOR.

96. szám.

Pest, szerda november 30.

1836.

Foglaló: Magyar és Erdélyország (kinevezések; makfalvai iskolaalapítás; lévai casino; m. játékszini adakozások; szeghalmiak hálaköszönete; b. Reviczky Judit †; Anna-Maria gózhajó; fenyédi égés; kapronczai földrengés; kamrai tudósítás.) Austria. Portugália (a d. pedroi charta rövid élete; az 1822ki constitutio elleni zendülés megbukta 's az alkotmány diadala.) Spanyolország (a kormány és cortes magaviselete 's munkálatival elégtelenség; hadi viszonyok; Bilbao közel hanyatlása; Rodil és Alaix folyóvízi munkátlansága 's a t.) Anglia (O'Connell kivánsága; Evans tudósítása; rabszolga-szállítás 's a t.) Franciaország. Németország (X Károly halálalatti állapota.) Schweiz. Belgium. Svéd- Török- Olasz- és Görögország. Elegehir. Gabonaár. Penzkelet. Dunavízjárás.

MAGYAR ÉS ERDÉLYORSZÁG.

Ő cs. kir. felsége, gr. Győry Lászlót a' m. kir. udv. kamara fogalmazóját, es. kamarássá méltóztatott nevezni.

Ő cs. kir. felsége a' magy. kir. udv. kancellariához f. e. sept. 9-án bocsátott határozatánál fogva, a' m. kir. udv. kamra volt fogalmazóját b. Fischer-Károlyt a' dunáninneni ker. tábla díjtalan bírójává nevezte. Ugyan ő felsége f. h. 9-kén költ határozatával megengedni méltóztatott, hogy Bielz Mihály a' n. szebeni egyesült evangelicusok gymnasiumabeli rajzoktató, a' moldvai orvosok 's természetvizsgálók Jassyban létező társaságátul számára küldött levelező tagi oklevelet elfogadhassa.

Nádor ő cs. kir. felsége, mint a' Jászok és Kunok örökös főbírája, a' közelebb elhunyt jász-kun főkapitány Somogyi Antal helyébe, folyó novemb. 23-kán költ határozatánál fogva Szluha Imrét t. Fehér vármegye volt fő sz. biráját 's országgyűlési követét nevezte ki; ki e' tulajdonságban tegnap (nov. 29-kén) tisztí hitét le is tette már.

M. V á s á r h e l y. 1834ki aug. 23-kán költ 68dik sz. alatti Jelenkorunkból közönségesen tudva van, miként ns Maros-szék fiaí hadadi b. Wesselényi Miklós urnak hazafiságát a' késő maradék emlékezetében az által kívánták örökíteni, mi szerint egy, köz költségen Makfalván vásárolt székely belső telek ajándékozta után a' tisztelt báró urat virágzó népességű székely keblében honosíták; b. Wesselényi Miklós ur pedig azon alkalommal, midőn az irt telekrüli hiteles adomány-levél ünnepélyesen átadatott neki, azt nyilatkozta, hogy az ajándékozott birtokban egy nemzeti nevelő polgár-iskolát fog építtetni. Ez ígéret létesítésére a' tisztelt báró ur rendelése következtében az említett polgári iskola alap szeglet-köve, folyó év octobere 17-kén, le is tétetett. Reggeli 9 óra-
kor, harangok zugása 's mozsarak durrogása jelenték az ünnepélyes rendtartás kezdetét, 's a' helységbeli 's népes szabad vidékbeli fölötté nagy számú sokaság jelenlétében hangászatossá nének nyitá meg azt, előadva a' m. vásárhelyi ref. collegiumi tanuló ifjúság által. Ennek végével az erdélyi reformatus status főjegyzője tiszt. tudós Bodola Sámuel kért egy buzgó könyörgésben, az erő és segedelem apadhatlan kutfejétől, a' munka kezdetére, folytatására 's végbe-hajtására erőt, segítséget 's áldást a' hasonló intézetek alapítójára 's pártfogójára. Ezután az emlékirás felolvastatván, a' szeglet-köbe tétetett. Ezt ének hangászati kísérettel követé, miután, a' helybeli reform. pap, Sebestény István ur, beszédében, a' tárgy fontosságának megfelelőleg adá elő azon örök igazságot, hogy egy statusban egyedül csak a' jó nevelés adhat mind a' vallásnak buzgó és erkölcsös szolgálókat, mind a' hazának jó polgárokat, mind a' fejdelemnek hiv. alattvalókat; 's hogy a' status egyedüli célját, a' köz jólétet, csupán jó nevelés által érhetni el, 's hogy egy alkotmányos életben az az igazán nagy ember, ki ezen célra hathatós lépéseket 's nagy áldozatokat tesz. Olvastatott ezután az alapító báró ur levele, melyben ezen intézet boldogító következtetéseiről forró ohajtását 's azon hazafiai kívánságát fejezé ki, hogy: **l e g y e n e z i n t é z e t ö r ö k r e i s k o l á j a a' h a z a é s t ö r v é n y e s f e j d e l e m i r á n t i b u z g ó é s t á n t o r i t h a t a t l a n h i v s é g n e k; a l a p i t v á n y t t e v é n e g y s z e r s m i n d l e v e l é b e n, h á r o m p á r e z e n i s k o l á b a n t a n u l a n d ó s z é k e l y i f i u n e v e l t e t e s ö k r e, a z o n h o z z á t e t t e l l e k, h o g y a z o k k ö z ü l ö r ö k k é k e t t ő r e f o r m a t u s, k e t t ő r. k a t h o l i c u s, k e t t ő u n i t a r i u s l e g y e n. N é m a g o n d o l a t o k é s k ö n y v e k v a l a n a k a z é r z é k e n y í t ó l e v é l k ö v e t k e z é s e**

A voiceless thought, which can not speak but weep,
— a transparent tear
Shed without shame, and secret without pain. *)

Az ünnepélyes rendtartást Weber kar-dala végzé. A' nagy sokaság délben nagy fényvel megvendégeltetett, 's hazafiai poharak üritettek dícsőségesen uralkodó fels. fejedelmünkért, 's ezen már is szépen virágzó iskola pártfogóiért, 's azok közt ns Maros-szék nagy érdemű al királybírája Szabó Antal urért is, ki 500 pengő forint ajánlata által, az iskolai tanítószék felállítására, még kezdetben, önkéntes buzgósággal nyujta segítő hazafiai kezeket. Erd. Hir.

Léván (Bars megyében) egy Casino alapított meg; mellynek elnökségét az egyesület különös öröme, ezen n. megye' 2ik alispánja Reinprecht Ignác barátosán elfogadni sziveskedett. Az egyesület, mint valamennyi ilyenemű jó rendezetű intézet, minden jó, hasznos és szépek terjesztését tűzvé ki célul, mulatsággal párosított lelki élvezetet nyujtand számos helybeli 's vidéki tagjainak. Remélhető, hogy számos rész-vevőre találand e' becses intézet.

*) Lord Byron — Monody on the death of Sheridan.

Hazafi áldozatok. A' Pesten épülő magyar színházra 's budai magyar színész-társaság fölsegítésére n. Pest vgyének augusztusi és nov. közgyűlései alkalmakor következő újabb ajánlások tétettek: 1.) Buttler János gr. 2500 ft. váltóba. — 2.) Baldacci Antal b. 2500 ft. — 3.) n. Komárom vármegye 1138 ft. 30 kr. — 4.) Sz. k. Újvidék városa 50 ft. — 5.) n. Gömör és kis Hont t. e. vármegyék egy páholyt kívánnak alapítani, 's annak tőkéjét, melly a' földszinti és első emeleti páholyokra nézve 5000, a' 2dik emeleti páholyokra nézve pedig 4000 pengő forintba van határozva, letenni. — 6.) n. Somogy és Zemplény vgyék a' felöl tudósíták Pest vgyét, hogy a' keblökbelieket az épülő pesti magyar színház részire teendő adakozásra felszólítván, az összegyűlendő summákat rövid idő mulva általküldendik. — 7.) Sz. kir. Pest városa polgárjai ő cs. kir. felsége V. Ferdinánd képeinek lefestetésére összetett pénzből fennmaradt 1250 f. 57 1/2 krt. szinten e' végre küldötték által. — 8.) n. Szathmár vármegye azon meggyőződésel, hogy ezen intézet az egész hazára hatni fog, ajánlott 5000 ftot. — 9.) n. Csanád vgyeküldött 175 ftot. — 10.) Sz. k. Arad városának tanácsa 250 ftot. 11.) Tanárky Gida, Tóth István, Róth Sándor, Farkas Lajos, Tóth Lőrincz, Veres Pál, Kudar Ferencz, Cerva Sándor, Plathy György, Thenke László, Tanárky Sándor, Farkas Gábor, és három magát megnevezni nem akaró ifju összesen 55 ft. 25 kr. — 12.) Batthyáni Kázmér gr. 250 ft. — 13.) Egy névtelen 5 ft. — 14.) Izsák Theresia asszony 200 ft. — 15.) Beleznyai János gr. a' páholyok és zártszék lakatos munkáinak pótlására 500 ft. — 16.) Keglevich Miklós gr. a' színház eróművésze Schütz Ferdinand ur által készíttendő műszerekhez kivántató öntött és vert vas egész mennyiséget tulajdon vashámorából ingyen ajánlotta. — 17.) Eötvös Ignác báró. tárnokmester ur ő excellenciája a' vgyéhez intézett levele mellett közlé a' n. m. k. Helytartótanács azon tagjai jegyzékét, kik a' budai színész-társaságot a' téli hónapokban összesen 350 váltó ftal kívánják segíteni, maga részéről a' mellett, hogy állandóul a' budai színházban páholyt tart, hónapoként 30 v. ftot. ajánl. A' most érdeklött jegyzékben foglaltatnak következő adakozók: Privitzer Aloiz 10 ft. Uzsovics János 50 ft. Lovasz Andras 10 ft. Erdődy János gr. 25 ft. Lónyay János 25 ft. Nyéky Mihály 10 ft. Herschich Fer. 10 ft. Pongrácz János gr. 10 ft. Rédl Imre b. 75 ft. — Zichy László gr. 10 ft. — Szilassy József 50 ft. — Gencsy József 25 ft. — A' jegyző-könyvi hivatal 10 ft., lajstromzóhi hivatal 5 ft. — 18.) Sz. k. Buda városának tanácsnoka Koleda Andras ur a' megyei gyűlés előtt küldőjei nevében ki nyilatkozta: hogy azon esetben, ha a' budai színház husvét után német berlőnek adatik ki, ez kötelezve leend a' magyar társaságnak hetenként 2 napot ingyen atalengedni. — Honn.

Hálaérzéssel tisztelik Békés megyében keblezett Szeghalom helység lakosi egyik földes-asszonyuknak Festetics Vincze grófné szül. b. Wenkheim Francziska asszonynak azon emberbaráti kegyességét, minélfogva híret hallván az idén Szeghalom helységét szerfölött dúló epemirigynek, azonnal egy orvost vitete oda Pestrül önköltségin orvosszerekkel ellátva, kit napi díj-fizetés mellett a' pusztító baj végképi megszünteig ott is tartott. E' szóp tette által kiemelte a' mondott helység megrémült lakosait azon nagy aggodalomból, mibe őket a' helyben orvos nem léte ejtette, 's nevelt az is, hogy a' megyei orvosok a' megyében több helyen uralkodó mirigy miatt állandóan egy helyen tovább nem lehetvén, vagy épen nem, vagy csak későn nyujthattak segéd kezeket. A' tisztelt grófné megbecsülhetetlen jószágából nyert orvos' munkás igyekezete néhány szazat ragadott ki a' halálos veszélyből. Tetézte a' ns lelkü grófné meg nem hálálható jótékony tettét azzal is, hogy a' helység szegényebb lakosainak, e' járványvész ideje alatt, egy másik földesurasággal kezelt fogva, ingyen húst és bort adni parancsolt. —

F. h. 16-kán hunyt el N. váradon kor miatti elgyengültségben Revisnyei b. Reviczky Judit csillagkeresztes dáma, néhai f. m. Hohenloe Károly Albrecht, Waldenburg-Schillingsfürst uralkodó hg özvegye 's hazánk matronáinak egyik fő ragyogású csillaga, minden női erénnyel diszlett életének 87ik évében.

F. hónap 14-kén éjjel Fenyéden, sz. Udvarhely szomszédságában gyuladás történnén, az erős szél által annyira elterjedt, hogy néhány házon kívül, a' vidékrül érkezett segítség daczára is, nem csak az egész helység lön a' dühöngő láng martaléka, hanem több család koros és növendék tagja is tűzálzatként hamvadt el. Erd. Hir.

Kapronczán 18-kán reggel néhány perczel 5 óra előtt oly erős földrengést tapasztaltak, hogy nem csak az ablakok és ajtok zörömböltek, hanem a' bugjaikban szunyadott madarak is lehullottak ülhelyeikről. E' természet-tüneményt egész éjjel tartott déli szél előzte meg, 's csak rengés után csillapult le.

Ő cs. kir. felsége megengedni méltóztatott, hogy Svinyáron a' török határszélénél 3 esztendőre próbaképen egy 30adi passual-hivatal, melly kiadói munkákat is teljesíthessen, állíttassék, 's melly különben az ógradiskai 30adtól függjön. — A' magy. kir. udv. kamara kántz Zsigmondnak a' bécsi cs. kir. köz

zóns. udv. kamarához concipistává történt kinevezetésével meg-
ürült magy. udv. kamarai concipistaságra Virták Károlyt, eddig
a' máriarosi k. kam. igazgatóságnál volt actuariust nevezte ki.

Igazítás; A' szegedi égettek káratlanítása ügyében Jelenkorunk 80ik
számában olvasható közlemény tévedesből származott.

A U S Z T R I A.

Már említettük, hogy a' dunatoroklatnak egyik régi ága
a' Kosztendze melletti már egy idő óta szóba jött, 's szándék azt ki-
tiszttatni. — Annyi bizonyos, hogy a' dolog kinyomoztatott,
de fekvése kisded reményt nyujt valósíthatásra. Idő- 's elem-vi-
szonyok majd meggyőzhetlen akadályokat gördítenek e' vállalat el-
len, mellyeket csupán magányos személyek 's társaságok nem mozdít-
hatnak el. —

P O R T U G Á L I A.

Az 1820ki alkotmány szándékolt megdöntése vagyis az ugy-
nevezett ellenlázadás, nem olly csendes 's vérszem nélkül tör-
tént meg, mint azt némely lapok hinni 's hitetni szerették volna.
A' Journ. du Commerce f. h. 16rul előleg következőt ír e' tárgy-
rul: „A' la Diligente gyorsajka e' pillanatban érkezék Brestbe.
Egyenesen Lissabonbul jó, 's utját csak öt nap alatt végzé. Általa
tudatik, hogy d. Pedro alkotmányát elszánt véres harc után ál-
lították vissza. A' Hugon ellenadmiral parancsnoksága alatti hajó-
sereg nem nyert Cadixban vesztéglés nélkül szabad kiszállást. E'
miatt, vagy talán a' francia kormány parancsára, a' portugáli
partok felé irányzá menetelét 's a' Tajora evezvén, Lissabon előtt
horgonyt vete. Így tehát e' városnál nov. 4kén már 10 angol és
francia vonalhajó állásolt. Mihelyt e' tengeri haderő együtt volt,
forrongani kezdenek az 1820ki alkotmány ellen fenekedők. A' mi-
nisterek nem nyerhették a' királynétul ki megerősítést azon rend-
szabályoknak, mellyek az angolok czélzatai 's a' megjelent fran-
czia hajó-osztálynak lord Howard de Walden szándékához járulása
miatt aggódó nyugtalan népet féken tarthaták volna. E' közben
nyilvánosan kitünteté néhány, maga Szász-Coburg Ferdinand hg
által vezérlett zászlóalj azon szándékot, hogy a' pedroi alkotmányt ki-
kiáltani törekszik. A' nemzetország két napig tartott ellenállása ugyan
tá ezt; de végre G. Freyre vezérnek halála által elbátortalanulva
en edott. A' sergek főparancsnokságát maga Ferdinand hg vette
átal, ki egyébiránt is kir. hatalmat gyakorol. Mondják, ezen el-
lenlázadást Izabella kir. hgasszony is gyámolította.

D. Pedro alkotmányi oklevelének visszaállítása csak né-
hány pillanatig tartó, 's az ebből származott öröm mulékony
buborék volt. A' nemzetország első csüggedelmét újabb lelkesü-
lés 's ezzel együtt az 1820ki (vagy tulajdonképen 1822ki, mert
ekkor fogadtatott el) alkotmány új életre támadtának diadalma
váltá föl. A' legújabb tudósítások következő részletes leírását
adják e' történetnek: Novemb. 3kán hajnal felé Ferdinand hg-tul
kamrástul 's udvari dámáitul kísértetve odahagyá a' királyné Ne-
cessidades kastélyát 's Belem palotába vonult. Ide hivatá a' mi-
nistereket és sergei parancsnokot; összegyűltek körüle egyszers-
mind az ellenlázadás fejei is, Palmella 's Terceira hgek, Silva
Carvalho (a' volt minister) és Saldanha marq. marsal. Híre volt,
hogy az első jelre 10 ezernél többen fognak összegyűlni d. Ped-
ro alkotmánylevelét újra kikiáltandók; valódiagon azonban csak a'
fővárosban örökösül csekély számú katonaság jelent meg négy
algyuval 's igen kevés önkénytellessel, úgy hogy mindössze is a-
lig valának négy százan. Sa da Bandeira pénzügyministeren ki-
vül a' többi minister mind megjelent hivatalnál fogva Belemben,
hol egyszersmind le is foglaltattak. Nov. 4kén reggel megjelent ná-
lok Saldanha, 's tudokra adá elbocsátásukat 's d. Pedro al-
kotmánylevele visszaállítatását. Első ministerré Valença mar-
quis volt nevezve, 's vele együtt Porto Covo de Bandeira, vis-
conde Laborie, baro Leiria és Bressane Leite valának a' kabi-
netbe lépendők. E' történeteket reggeli 8 órakor a' kastélybul
dörgött üdvölvések hirdeté. De csak hamar kitünt az egész vál-
alat megdöntöttség, melly a' néptul egyáltalán nem támogatta-
tek. Az egész nemzetország, a' rendezett zászlóalj, városi ör-
polgárság, sőt az összes lakosság fegyvert ragadt 's az Ourique-
térre tódult; elfoglala az alcantarai hidat 's megszünteté a' köz-
lekedést Lissabon és Belem közt. Az ide jutni szándékozott A-
gostinho Jose Freirére rá ismert a' nemzetország, 's utját állván,
szurony-döfések 's néhány golyó által kivégezte. Ennek, 's a'
nép szerfölötti ingerültségének híre nagy rémülést okozott Be-
lemben. Egyetlen reményét az angol hajóhad segedelmibe hely-
zé az udvar. Meghívá ennél fogva lord Howard de Walden an-
gol követet, 's gyámolítását kéré, nem bizhatván magát saját
csekély számú katonáinak védelmökre. Alig történt e' nyilatko-
zás, midőn Santana, egy pattantus tiszt előlépe 's a' constitu-
tiót élteté. Kiallást számos katonaság viszonzá, 's ekkor meg-
indítá Santana a' négy algyut, az 1822ki alkotmány híveit csatlakozó
szándékkal. Ferdinand hg azonban a' fő tisztekek 's egy rész pártjo-
kon maradt katonasággal, megtámodá a' távozókat 's nagy részét le-
kaszabolván, elvéve algyuikat. E' jelenetbul kiviláglott, mennyire
szükséges d. Mariának az angol védelem; az angol követ tehát meg-
egyezett, ámbár vonakodva, a' tengeri katonaság szárazra lép-
telése iránt; mi esti 10 órakor teljesült is; egyszersmind pedig
két 74 algyus vonalhajó vete horgonyt Belem palotával szem-
közt. Az udvar még 4kén reggel alkudozást kezdé ugyan a'
néppel, Ficalho marquist és Luna pattantyezredest küldvén
hozzá e' czélbul, kik azonban sem nap közben sem éjszakára

nem tértek vissza. És ez idő alatt négyszer ment békelobogó
Belembul ki és oda vissza; 1ször a' királynénak népéhez inté-
zett azon fölszólításával: oszoljék szét a' nemzetország, 2or pe-
dig azon nyilatkozással, hogy ő fölségének egyedül csak a' por-
tugál nemzet boldogsága fekszik szíven, mellynek eszközlésére
azonban pairkamrát fölláítani szükséges, e' végre küldendi te-
hát Saldanhát, hogy a' néppel alkudozzék. Mind a' két ajánlat
elfogadatlan maradt; az üzenetben egyébiránt az volt, hogy a'
marq. bizvást jöhet, ha Freire sorsában akar részesülni. Utóbb
azon kívánságát terjeszté elő az udvar: ne legyenek a' pairek
kénytelenítve követségvállalásra a' végett, hogy a' cortesgyü-
lésen szavok legyen, hanem adassék meg ez nekik születési
méltóságuknál fogva, habár különben a' cortesgyűlés csak egy
kamrábul álland is; egyszersmind pedig közbocsánat hirdetes-
sék. Ezt elfogadá a' nép, amant ellenben félreveté 's egy uttal
kinyilatkozatá, hogy semminemű egyezkedésbe nem bocsátkozik,
hacsak az angol katonák hajóikra vissza nem térnek. 5kén reg-
gal Jorge de Aviles vezér parancsnoksága alatt indulóban valá-
nak az 1822 alkotmány hívei, kikkel a' fegyvertári zászlóaljok
's az Alcantarában fölláitva volt 15ik ezred is egyesült, midőn
az angol katonaság hajójira visszaszállott és Saldanha ő fölsége
nevében kinyilatkozatá, hogy a' királyné készen nyilatkozik
az 1822ki alkotmány visszafogadására olly kikötéssel, hogy az
általa lehető gyorsasággal összehívandó cortesgyűlés megtehesse
azon a' szükséges változtatásokat. A' nép már unni kezdé e'
hosszadalmas alkudozást 's kinszerítéssel fenyegetőzve üzené a'
királynénak: térjen vissza Belembul a' fővárosbeli Necessidades
palotába, mire a' királyné nagy nehezen rá is állt, 's a' két soro-
san fölláitott nemzetország közt tartá Lissabonba menetelét. Az
1822ki alkotmány ezen újabb gőzödelmét a' sz. György kas-
télybeli 's egy portugáli hadisajkabeli algyuk örömlődőzései hir-
deték, este pedig fényesen kivilágosították az egész várost, 's
majd mindenféle harsány hangokban tört elő a' uép ajkin az
„éljen a' constitutio!“ A' forrongás ideje alatt minden hivatal 's bolt
csukva volt, sőt még a' Nacional hírlap sem jelent meg e' két
nap alatt, minthogy egész személyesége fegyvert ragadott. Az
angolok ellen nagy a' nép elkeserülése 's bosszongása.

S P A N Y O L O R S Z Á G.

A' hírlapok folyvást eléguellenek a' kormány és cortes
viseletével 's munkáival. Ez utóbbi, nov. 7 's 8rul költ madri-
di tudósítások szerint, a' hadi biztosság javaslatinak rostálgatási-
val foglaltos, mellyeket általányosan elfogadott ugyan, de czik-
kenkénti fölvételöket 's módosításukat magának föntartá. Azon
javaslatra nézve, mi szerint a' tartományok fővárosiban zendülési
ítélőszékek volnának állítandók, a' f. h. 8ki Espanol így elmélke-
dik: „Cortesnyitó beszédében következőleg nyilatkozott a' király-
né: „Összehíttalak benneteket a' korlátlan szenedélyek lecsillapítá-
sa, ellenkező érdekek összebékítése 's szétágazó vélemények e-
gyítése végett.“ Ezen előrajz foganatosítására ezt javasolja a' biz-
tosság: állittassanak zendülési itélőszékek; 's a' ministerség nyil-
ván pártolat a' rendszabályt, sőt minden szeméret leöltve ön-
maga meri azt zendülésinek bélyegezni. Egyenesen kimondja,
hogy rettegteségi rendszert akar létesíteni. A' ministerek tehát
makacsul maradnak azon pályán, melly őket bizonyosan veszély-
be buktatandja. Mi ismétlőleg valljuk, hogy nekünk sem retteg-
teségi rendszer, sem zendülés nem kell, hanem igazság, 's olly
ingatlan kéz, melly a' kormányt vezetni tudja. Mindenek előtt
törekednünk kell az ellenséget legyőzni, 's meggátolni, hogy a'
hazafiak eléguellenessége amannak sorait ne szaporítsa. Nekünk pa-
rancsolni tudó hadvezérek kellenek 's engedelmeskedni hajló ka-
tonák; 's e' két czélt a' ministerség bizonyára nem rettegteségi
által érendiél, habár minden nyilvános téren vérpolezot állítand
is. Egyébiránt a' zendülési itélőszék által kimondandó halalos ité-
letek semmikép sem lehetnek jó sikerűek, mindaddig, míg d. Car-
lost le nem győzendik a' királyné fegyverei. Ezen itéletek egyet-
lenegy katonát 's párthivet sem idegenitendnek el tőle; sőt in-
kább ki leend általok pótolva mind azon veszteség, melly őt ta-
lán egyebütt érhetné. 'S ez mind Izabella ügyének csorbulásával
fogná történni; mert azok, kiknek a' zendülési itélőszék hatalmátul
rettegni okuk lesz; egyenesen az ellenséghez pártolandnak, 's
egyszersmind közvetlenül gyámolítani fogják ennek vállalatit. Mint
Gomez vagy Sanz katonái, bátorságban lesznek éltükre nézve;
mert ha így az ellenség kezébe jutnak is, csak úgy fognak velök
bánni, mint foglyokkal; ellenben pedig ha otthon maradnak, foly-
vást ki lesznek tűzve alattomos vádak 's árulkodásoknak; 's
mindegyre szemök előtt lebegend a' fenyegető vérpád. A' zendü-
lési itélőszékeknek tehát mulhatlan következése, hogy a' d. Car-
loshoz szítók, vagy e' miatt gyanuba esettek, a' trónkövetelő har-
cosai közé állnak. Ne mondja pedig senki, hogy az ő párthivei
mindnyájan kijelenték már magokat eddig, 's hogy számuk tudva van.
A' tapasztalás hazugnak bizonyitná ez állítást. Emlékezhetni még
rá, mi történt 1835ben Arragonia és Cataloniában, midőn e' tar-
tományok lakosi közt gyujtogatás 's öldöklés által akartak rette-
gést terjeszteni. Mennyi ellenség támadt föl akkor! A' zendülési
ítélőszékek, nemtelen boszúvágy-csilapítás végett vérpádra kül-
dendnek néhány ügyefogyott carlosit; de más részről százanként hul-
land földre a' hazafiak feje. Nincs e' tudva, hogy nagy politikai
fordulatokban a' pártok hasonlíthatlan gyűlölség 's elkeserültség
gel küzdenek egymás ellen? Nem a' vérpádon mult e' ki Vergniaud,

ki Franciaországban a republika kikiáltatá? Szem előtt van a francia zsendülés, hogy tanúságul szolgáljon a nemzeteknek, 's jelölje ki nekik a mélységhez vezető ösvényt. Azonban a biztoság a helyett, hogy e' zsendülésből egységet, központosulást 's önkormányzást tanulna: csupán hibáit 's tévedésit akarja követni. Nem tudjuk, milly sors vár ezen országra ama férfiak ügyetlensége 's balgasága mellett, kik azt kormányozzák. Mi azonban, míg a törvény engedendi, mindig az igazság és szabadság védelmében szolandunk.

Bayonnebul jött sürgönyök szerint a carlosiak nem csak megújították Bilbao elleni ostromukat, hanem f. h. 10kén az erősséggé változtatott San-Mamez klastromot is bevették 's 300 főből állott őrségét fogollyá tevék. 'S Espartero még sem mozdult helyéből: hihetőleg az őt szemmel tartó Villarealtul félvén. Bilbao tehát, úgy látszik, szinte a carlosiak hatalmába kerülend, annyival inkább, minthogy Esparteronak némely lapok szerinti mozgása nem egyéb volt palástolt visszavonulásnál; de különben is az ellenség nem csak minden száraz 's vízi közlekedést elzárt, hanem még a Portugaletébe intézett telegraphot is lefoglalt. — Rodil mindegyre nyomában jár az Estremadura közepébe Caceresig nyomult Gomeznek, de még eddig nem tudta 's kétségkívül nem is akarta őt utólni. Nem tud egyebet, mint panaszkodni. Sarac-Jejobul legutólján küldött tudósításában is csupa kifakadások foglaltatnak Alaix ellen, 's azt mondja, ha ez mindent el nem ront vala ügyetlen menetével, ő most azonnal neki kezdetne Gomez halálos üldözésének; egyszersmind pedig lábbeliket 's pénzt kér, mert, mint ő kegyelmessége nagy bölcsen állítja, ezek nélkül nem lehet háboruszkodni. Gomezre nézve azt hiszi, hogy lemondott előbbi szándékáról, t. i. a' Tajon átmenésről, hanem a' meridai hidat akarja elfoglalni, hogy Andalusian keresztül Manchába futhasson. Ő, ugymond, Truxilloba igyekszik, hol a' lázadók 12 ezer alafa kenyeret, húst 's bort rendeltek meg; 's ezt Rodil kénjeinek a' város tisztviselőseje mondotta ám! Látszik milly jeles kűfőből meríti tudomását, 's így ismét könnyen megtörténhet, hogy vele Gomez bolondot járat. Egyébiránt e' dolgok folyamat Madridban is testig lelkig megunták már, 's mint mondják a' kormány elhatározá visszahívását, ha bizonyos időig semmit nem teend; ez esetben pedig nem fogja elkerülhetni a' cortes elibe állítást.

Legújabb tudósítások szerint egész kényelemmel járta be Gomez Caceres vidékét, a' nélkül, hogy őt a' Truxillobul irt tudósításban lassongónak nevezte Rodil utólerzte 's megtámadta volna. Úgy látszik, a' mondott vidékről Guadianán át Andalusia-ba szándékozik visszatérni Gomez, onnan Sevilla tartományát nyugtalanítandó, mellynek nemzetőségét Espinosa andalusiai főkapitány legközelebb oly reményben parancsolá szétosztani, hogy Gomezt ugyis egészen tönkre juttatja Rodil. Alaix még mindedig nem tudott kapcsolatba jutni Rodil seregével. Quiroga folyvást rettentösködik Malagában, hol a' hadi törvényszék szakadatlanul munkás. Illyesmire ezélez Rodil is Estremadurában, hol f. h. 5kén mindent ostromlábura állított, 's a' polgári hatóságokat is badi törvényszék alá veté.

A N G L I A.

O'Connell nov. 16én jelent meg nője halála óta az irlandi nemzeti egyesület ülésében, melly alkalommal hosszú beszédet tartott, mellyben többek közt mondotta, mikép őt a' világ nem köti le többé, 's ehez képest élte minden percét 's minden benne lakó erőt hazája javára kíván fordítani. A' mult ülésben ugyan még kevéssel elégtelt volna meg; de most csak teljes igazságot fog elegendőnek nézni. —

Az irlandi nemzeti egyesület utóbbi ülésében O'Connell beszéde következtében az irlandiak jelszava ezentul: „Egyenlőség Angliával, vagy unio-felbontás.” —

Evans tábornok St. Sebastianból westminsteri választóijához levelet intéze, mellyben jelenti, hogy a' legközelebbi parlamentülés-megnyitáskor, tehát jövő év februárjában, minden bizomnyal megjelenend köztük, sőt talán, a' szükség úgy hozván magával, még annál előbb is. A' tábornok azon meggyőződését mondja, hogy d. Carlos ügye teljességgel reménynélküli, 's a' szabadalmú intézvények nyugalmas megállapítása Spanyolországban nem messze van. — A' M. Chronicle megjegyzi erre: „Az alkotmányos tábornokok fonák viselete közepett, akár egymás-iránti féltékenységből, akár a' szükséges tehetség 's munkálkodási erő hiányából ered az, nem csekély vigasztalás, midőn látja az ember, hogy oly gondos katoná, mint Evans tábornok, illy módon zálogítja el katonai hitelét arra, hogy a' carlismus ügye Spanyolországban most reménynélkülibb, mint valaha. —

A' Globe szerint Vestal nevű brit hadihajó, mellynek kapitánya Jones, Grenada és Tabaco szigetek közt egy már rabszolgákkal terhelt spanyol hajót fogott el, melly portugáli zászlót viselt kűtűze. A' hajón 336 fekete, ezek közt 144 férfi, 25 asszony 109 kis gyermek, 's 58 kis leány volt; kik szűk, szorult levegőjű, 's 50 embert alig fogható helyre levén tömve, a' legkegyetlenebb kinokat szenvedék. Midőn börtönükből kiszabadultak 's Grenada szigetén szabad levegőre vitetvén ideiglen a' vámszedő gondjára bizattak: állapotjuk minden leirhatáson túl szomorú volt. — Az angol kormányt méltán tisztelve dicsérhetni azon nemes gondjaért, minél fogvást az átkozott rabszolga-kereskedés elnyomatására mindent elkövet, 's ezért kész a' spanyol és portugál

kormányokkal összeütkezésbe is jóni. Mivel jelenleg Portugália és Spanyolország jól átlátják, hogy függetlenségük biztosítása leginkább az angol kormány kezeiben van: remélhetni, hogy Anglia e' kedvező helyzetet használni fogja ezen emberiség-gyalázó ember-harásolás eltörlésztésére 's ez iránti saját törvényeinek a' felszigeten is dívatba hozatalára.

A' lordmayor-napi ünnepi menet után nagy lakoma következett a' városházban, mellyen a' lordkancellár, viscount Melbourne, Palmerston lord, az idegen követek, 's ezek közt Mulvec Ismael Chan, az oudei király követe is, e' fölött számos jeles személy volt jelen. — Melbournet élénk kiáltással üdvözlék; de ő a' rá köszöntött áldomásért hálálkodta közben, elmellőzött valamely politikai hírt megpendíteni, 's megjegyze, mikép szerencsét kívánhatni most a'hoz Londonban, hogy ez évben legalább ezen egy napon elnémul a' mind inkább növekedő párt-elkeserülés azon egyetértő öröm előtt, mellyet a' világ első városa legfőbb tanácsszemélye üdvözlésén érez mindenki. —

Ricardo pénzváltó-ház köz hírré teszi a' londoni hírlapokban, hogy Spanyolország pénzügyi állapotjával 's munkálatival nem foglalkozik többé. —

F R A N C Z I A O R S Z Á G.

A' Moniteur nov. 13án következő cikkelyt közöl: „A' király parancsára Napoleon-Lajos a' strassburgi fogházból, hol fogva ült, elhozattott, hogy a' status valamelyik hajóján az éjszakamerikai egyesült statusokba vitessék át.” — A' jour. des Débats szerint a' hg utazása Parisból, hol nov. 11e és 12e közötti éjjel ment keresztül, Lorient város felé tartott, (Morbihan megyében.) A' Charte de 1830 lap szerint a' strassburgi zsendülés következtében Nancyban is számos személy előidéztetett. — Már több nap előtt említettett, hogy a' belga lobogó az orosz révekben most már elismértetik, 's azokba bebocsátatik; e' dologrul most a' Paix lapnak azt írják Haagából, hogy Orosz és Franciaország közt szerződés kötöttet, mellynek következtében Oroszország Belgium függetlenségét elismerte. — A' ministeri hírlapok viselete a' strassburgi zsendülés alkalmával még inkább megerősíti azon hiedelmet, hogy a' kormány többet tudott a' zsendülés kiütéséről, mint eleinte jónak látták megvallani. A' Moniteur azt most világosan kimondja. —

Nagyon beszélnek, hogy a' kabinet Nemours hget Algier alkirályának szándékozik kinevezni azon esetben, ha a' táborzás a' constantinei bei ellen szerencsés foganatu leend. Így Clauzel marsalra, ki sem az udvarnak, sem a' doctinaireknek nem tetszik, semmi további szükség sem volna. — Parisba ismét két új ezred jöve, úgy, hogy most a' fővárosban 16 ezred fekszik őrségül. — St. Leu hgné parancsot kapott 24óra alatti elutazásra, mit a' hgné azonnal meg is tett. A' kormány Schweizban sem őt sem fiát nem akarja megszenvedni, azért szállítá fiát kormányhajó Éjszakamerikába, hová anyja Hortensia királyné is nem sokára elvitorláland.

A' jour. général des Tribunaux szerint Luneville, Neubreisch 's egyéb városok őrségeiben is nyomára bukkantak a' strassburgi összeesküvés elágoztának.

Paris lakosinak száma az utolsó népszámitás szerint 899, ezer lélekre megyen, mi 130,000 szaporodásra mutat az utolsó számitás óta. — A' parisi kaponyatani (craniologiai) társaság egyik ülésében, mint említők, néhány hónap előtt előadás tartatott, mellyben bizonyos orvos a' Gall-rendszer értelmében egy Versaillesban 1834. meggyilkolt asszonyság kaponyáján némely észrevételeket mutatott meg. Erre a' nevezett asszonyság örökösei fölzudaltak, 's törvénybe idézték az orvost, a' kaponyatani társaság titoknokát és a' Messenger szerkesztőjét, ki tudósítást közle amaz ülésről, és pedig becsület-sértés miatt. A' fékrendőrszék nov. 8án hozott e' tárgyban ítéletet; melly, megfontolván, hogy itt semmi sértő szándék (animus injuriandi) nem volt, 's az alpereseket legfőljebb kíméletlen buzgóságról vádolhatni a' tudomány mellett; azon esetre pedig, ha az örökösek pénzbírságot követelnek, a' fékrendőrszék nem illető, a' panaszlók keresetjüktől elmozdítottak 's a' költségekben elmarasztaltak. —

N É M E T O R S Z Á G.

A' lipcei lap következő körülményes tudósítást közöl X Károly végpillantairól: a' boldogultnak keblét elősejtések ostromlák 's csak nagy nehezen tökélte magát el Linzből Görzbe utazásra, 's az ottani lakásra. De kedves menyének, az angoulêmei hgnének sürgető kértire, kitől semmit sem tudott megtagadni, csakugyan rá szánta magát. Az utazás megtörtént. — Itt nov. 3án vidáman ünneplé családjá körében neve napját, 's az asztalnál igen jó kedvű volt. Csak estve kezdé magát rosszul érezni, következett éjjel pedig iszonyú hányás lepte meg a' cholera minden jeleivel. A' hermopolisi püspök meglátogató, de a' kór nem merte a' szentséget bevenni, félvén; hogy a' hányás ujra megkönyezi. Azonban choleraja szelidülni kezdé, sőt végkép megszűnt, de külsőben erős testalkatát annyira megrendíté, hogy annak következtében csakugyan meghalozott. Végső érzékeny szavai, mellyeket a' hermopolisi püspökhöz mondott, tanuji vallásos érzelmének. A' püspök nem távozott a' haldokló ágyától, az utolsó kenetét ráadta 's vigasztalá őt. A' király ép észszel válaszolt szavaira 's nov. 6án reggeli 1 órakor adá ki lelkét azon szerencsétlen nő karjai közt, ki atyját 's testvérét látá verpadra vezetvén a' nemzet boszuló karja által, 's már két királynak fogta be haldokló szeméit. Az angoulêmei hgné, férjétül 's a' bourdeauxi hgtól vezetvén, szobáiba

vtault 's ezejtő mély fájdalmát, miglen intézetek tétettek, hogy Görzöt a' temetési szertartások után azonnal elhagyhassa. — A' cholera Bajorországban is nagyon dühög. Otto király két ifju görög segédjét, Mauro Michalist és Miaulist is elsodrá. A' bajor tudósítások telvék panaszokkal. — Boroszlóbul írják, hogy az ottani ügy nevezett Selenk-intézet elszegényült kereskedők számára, most legfensőbb engedelemmel akként vált szélesb hatás-körűvé, hogy ezentul nem csak evangélikus hanem katolikus kereskedők is részesülhessenek annak jótéteményiben. Az intézet' pénzalapja eddig 70 ezer rajnaitallér volt, hanem ez új rendelet óta már is 10 ezer tallérral növekedett.

S C H W E I Z.

A' főhely valamennyi határszéli cantonhoz parancsot bocsátta, hogy minden olyan szökevényt, ki a' strassburgi zendülésben részt vön, a' schweizi határszélektől visszautasítsanak. — Nov. 5én, reggel 7 órakor Bazelen egymás után két földrengést éreztek, mellyek közül az első olly nagy volt, hogy a' házakban minden bútor ingadozott, 's összecsendült. Úgy látszik, a' rengés délnyugotról éjkeletnek tartott. Ugyanazon idő tájban igen nyomasztó volt a' lég. — Bernben azt híresztelték, hogy az angol kormány is helyesli a' francia kormány követelését, roszalja ellenben a' schweizi hatóságok viseletét Conseil ügyében. —

A' főhely körlevelet bocsátott valamennyi cantonhoz, mellyben kijelenti, hogy Franciaország 's kormánya elégtűnek nyilatkozott a' hozzá intézett válasszal, 's hogy a' Franciaország és Schweiz közt előbb létezett barátságos viszonyok ismét helyre állítottak. A' határszélekre már előbb elküldetett az illető parancs e' tekintetben. — Az Allg. schweizer Ztg így ír Bernből nov. 15ről: „A' háborúnak vége, a' béke megkötöttet.“ „Véres harczokat vig ének és táncz kövei.“ Tegnap reggel egy hírnök hozta meg Montebello hgnek azon öröndetes hírt, hogy a' tuileriákban a' szövetség utolsó jól megsimított közleményével jól elégtűtek meg. A' Conseil féle ügy gazdag bányá volt az újságírókra nézve. Mennyi derék születre nem nyújtott ez anyagot! 'S e' tekintetben fájdalommal válunk meg a' jelestől. Mi már ezután e' tárgyról keveset fogunk tudósítani, hanemha Conseil, a' dráma hőse, ki börtönében sorsa fejlődésére várakozik, egy kicsiny bengézésre alkalmat nyújt. Annyi bizonyos volt, hogy a' zárendelések Franciaország érdekeinek inkább ártottak, mint a' kévéssel is beérő, 's magát másunnal is ellátható Schweiznak.

B E L G I U M.

Brüsselből nov. 10ről írják, hogy a' király azon kifejezését a' megnyitó beszédben, mellyben azt nyilatkozta, „mikép ő fentartá azon jogokat 's állást, mellyek neki a' szerződések által biztosítva vannak“ az egész ország nagy örömmel 's jóváhagyással fogadá. A' kamra első ülésében Dumortier ur felvilágítást kívánt e' kifejezésről, 's a' külministertől azt kapta válaszul: hogy megpróbálták ugyan a' belga kormányt az alkudozások ismét fölvetelére bírni, de ez, a' belga kormány t. i., eddig nem hitte még, hogy e' tárgya ereszkedhetik. A' tanács ülésében indítványt tett valaki az iránt, hogy a' válasz-felírásban a' megnyitó beszédre nyilvánítassék a' Limburg és Luxemburg tartománytanácsai azon ellenmondásához állás, mellynél fogva e' tartományok minden fel-daraboltság ellen kikelték. A' minister ellenzé ezen indítványt, 's a' tudósítás nem említi, elfogadtatott e az vagy sem? — A' képviselőházban a' pénzügyi tárgyat terjeszték elő. E' szerint a' kiadási költség-javaslat 1837re 86,290,623 frankra megyen, 's így 500,316 frankkal több, mint az 1836ra megajánlott. A' képviselőház válaszfelírás-biztosságának javaslata már kész.

Brüsselből nov. 10. írják, hogy Londonból tudósítások érkeztek, mellyek szerint Victoria hgasszony ünnepélyes egybekelése az idős Coburg hggel végkép el van határozva. A' Coburg hgnek most Brüsselben vannak. „S így királyunk egyik öccse, fölkiált egy belga lap, Anglia kiralszékén fog ülni.“ Azonban elfeledé, hogy az angol alkotmány szerint Victoria hgasszony férje nem fog egyszersmind király lenni. — IV William 's nője örömet láttak volna az Orániai-Nassau házzal egybekelését, 's az orániai hg e' tekintetben többször Londonba is utazott; de a' hgasszony másképp határozta el magát. —

S V E D O R S Z Á G.

A' norvégiai rendkívüli országgyűlés, melly különben ugyanazon személyekből áll, mellyekből a' rendes állott vala, mivel új választások nem történhetek, elfogadta mind azon kir. előadást, mellyeket előbb elhalasztott. Azonban ezen elfogadás csak annyit jelent, hogy előleg azok fölvetelével 's elintézésével fog a' gyűlés foglalkozni 's magányos ügyekkel épen nem.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Bukarestből nov. 15ről írják, hogy az orosz követség Konstantinápolyban körlevelet bocsátott a' diplomatai karhoz, mellynél fogvást egész Czirkasszia partja ostromzár-állapotúnak nyilvánították, 's csak az anapái és redut-kalei rév mondatik nyílt-nak külföldi hajók befogadására; egyszersmind hogy Törökország rossz egészségi állapotja tevé e' rendszabályt szükségessé, hogy ez által e' tartományok a' dögmirigy ellen megóvathassanak. Azonban az igen féltékeny diplomatia gyanuperből ebben ürügyöt sejdít arra, hogy a' kukazusi népség számára ezentul semmi fegyvert 's hadszert ne lehessen szolgáltatni. Továbbá e' levélben még azt is olvashatni, hogy az orosz kormány az egyesült am. statusokban szá-

mos gőzhajótmegrendelt, mint mondják a' fekete tengerre szánandókat, de a' konstantinápolyi diplomata kar e' jelentést is élénk figyelemmel követi. A' követségek, főleg az angol és francia, a' dögmirigy nagy dühögése daczára is szembetűnőleg nagy mozgásban vannak 's gyakor munkás értekezésekben a' porta ministe-reivel. Egy levél szerint oct. 25ről az utóbb elmúlt héten a' dögmirigyben elhullottak számát Konstantinápolyban 9 ezerre teszik. Egy héten kilencz ezerre!

Smyrnából oct. 16ról ezt írják: Alexandriába azon hivatalos jelentés érkezett, mikép Campbell ezredes, az angol consul, rábírta az alkirályt, hogy az eddigi kedvezéseket, mellyekben az orosz alattvalókat részesíté, szüntesse meg, 's azokat más egyéb nemzetekével teljesen egyenlő lábra állítsa. A' smyrnai lap Sir Campbell ezen győzdeleméről oct. 15én igen fontos cikkkelyt közölt. —

O L A S Z O R S Z Á G.

Romából nov. 5ről írják, hogy Aporici a' spanyol ügyviselő, ki eddig ott a' királyné dolgait látta el; noha hivatalosan csupán az egyházi ügyvitelre ismértetett el a' romai kormánytul, most a' ministerium által azon jelentést vevé, hogy ezentul minden nemű összeköttetés megszűnend vele, azonban mint magányos személy még továbbá is maradhat Romában. Utlevelet, mint állították, nem kapott, 's úgy tartják, hogy jövendőre Romában telepszik meg. Azalatt Frias hget várják kormánya megbízásával. Frias hg előbb spanyol követ vala Parisban, de mivel az 1812ki alkotmányra megesküdni nem akart, le kellett neki mondani a' követségről. — Ez őszön Olaszországban is nagy 's mohó volt az időjárás változása. A' jó darabig tartott szép időt Romában rögtön és szokatlan kemény hideg váltotta föl. Miután több napig esett, nem csak a' távol Apenninek, hanem még a' közelebb hegyek 's halmok is hóköntösűek. A' Diarico di Roma ez alkalommal Horáciz isméretes szavait idézi: Stat nive candidum Soracte, mivel kivált a' délibb olasz részekben nagy ritkaság havat látni. —

Nápolyból írják, hogy ott, 's környékén oct. 29ke 's 30a közti éjjel, ugy szinte 30kán olly erős zivatar dühögött, iszonyu mennydörgés 's omló zápor kíséretében, hogy az több fat gyökerestül kiforgatott; sokat pedig a' villám zúza szellyel. E' szélvész után az idő hirtelen meghűvesült, 's a' Vezuv kúpját egész napon hó fedé. A' cholera állapotja nem rosult; naponként mintegy 70 ember hal meg, melly mintegy 1/4 része a' betegülteknek; hivatalos hirtelvény szerint a' göres-járvány óta megbetegült 989, meghalt 473, felgyógyult 516. —

A' Gazetta di Venezia tagadja azon állítást, mintha az olasz orvosok Anconában ugy nevezett cholera-férgeket földöztek volna föl. Annyi való, hogy Ancona több részeiben egész raj illyen kis bogarkákat láttak szállongani, mellyek igen aprók, nagyító üvegeken vizsgálva pedig szokatlanok, 's az eddig ismért honi bogarakhoz épen semmiben sem hasonlítók. Azonban nem igaz hogy illy bogarakat a' cholera-ban megholtak holttesteiben találtak volna, 's hogy az olasz orvosok e' bogarakat tarták az ázsiai cholera okának. —

G Ö R Ö G O R S Z Á G.

Athenéből a' müncheni politikai lap oct. 19ről jelenti, hogy a' Sotir szerkesztője iránt az első bíróság által hozott ítéletet a' legfelsőbb törvényszék eltörlé több oknál fogva, mellyek közé tartozik, hogy midőn a' vádlott kifogásokat tett több bírói személy ellen, a' megürült helyek betöltése törvénytelenül történt; azután a' vád is hiányos volt, 's az első bíróság a' védelem szabadságát is gátolta és sértette. Mondják, hogy a' hírlap ezen ítélet következésében másnap ujra meg jelent. — Kéves nap előtt néhány súlyos vétségű rab, azon időben, midőn őket az udvarra bocsátották, erővel ki akart törni. T. i. adott jelre elfoglalták az őrizetjőkre rendelt néhány katona fegyvereit, megsértettek közülök néhányat, 's már épen az ajtót készülték feltörni, midőn a' külső ajtóra állott katona lövése a' kolompost földre terité, egy másik lövés pedig egy másikat czombon sebesite meg. A' közelben találkozó katonák 's rendőrök azonnal előhívtattak, 's legyűrték a' gonoszlovókat. Egyik a' vakmerők közül azonnal halva maradt a' tusa helyén. —

E L E G Y H I R

Szép Fülep alatt a' parisi lakosok számát 50 ezerre becsülték, X1dik Lajos alatt már 150 ezerre ment az: a' 16 század' közepén 200tól — 220 ezerig. Még akkor azt mondá V Károly Paris felől, hogy az egészen elfér az ő Gentjében. — 1590ben a' népesség a' vallásos háboruk miatt 200 ezerre csökkent. IV Henrik és XIII Lajos alatt rögtön növekedett, XIV Lajos uralkodása vége felé már 570 ezerből állott, XVI Lajos alatt 600 ezerre nőtt; 1805ben ismét csak 550 ezer; 1817ben már 714, ezer, 1827ben 890 ezren fölül; 1832ben csak 770,286, most 1836ban közel egy millióra megy, 's így 1805 óta majd kétszeresze lön. —

Gabonaár: nov. 29dik Posten. Tiszta búza 106 2/3 — 96 2/3 — 90. Kétszeres 80 — 73 1/3. Rozs 55 1/3 — 53 1/3. Arpa 53 1/3. Zab 38 2/3 — 37 1/3. Kukoricza 96 2/3 — 93 1/3, 90. Pénzkelet: Bécs: nov. 26kán: 5 pCtes status köt. 103 7/16; 4 pCtes 98 3/4; 3 pCtes 73 7/10; 2 1/2 pCtes 55; 1 pCtes 24 1/4. 1834ki 500 ftes kölcsön. 576 23/32; Bécs városi 2 1/2 pCtes bankköt. 65 3/4; a' köz. es m. kir. ndv. kam. 2 1/2 pCtes kötelezv. 65 1/2; 2 pCtes: 53. Dunavízálítás: november 27iken 4' 2" 9' 28ikán 4' 4" 3" 20iken 4' 4" 9". 30ikán 4' 5" 6".